

A Fővárosi Törvényszék a Dr. Szabó & Mater Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Sz. Gy. ügyvéd által képviselt **Group Saving Kft.** (Budapest) felperesnek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd és dr. H. Á. bírósági képviseleti irodavezető által képviselt **Gazdasági Versenyhivatal** (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) alperes ellen **versenyügyben hozott Vj/002-112/2011. számú közigazgatási határozat felülvizsgálata** iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 255.000 (azaz kettőszázötvenötezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított tizenöt nap alatt van helye fellebbezésnek, amelyet a Fővárosi Ítéletáblához címzetten, a jelen bíróságnál kell írásban, három példányban előterjeszteni.

I n d o k o l á s

A 2009-ben alapított felperesi társaság 2009. március 1-jétől átvette a korábban az Euro Correct Consulting Kft. által fogyasztói csoportokban történő részvételre kötött szerződéseket, és működtette a fogyasztói csoportokat, valamint más vállalkozásokat bízott meg a fogyasztói csoportokhoz kapcsolódó szervezői tevékenység ellátásával. A felperes által működtetett fogyasztói csoportok főbb jellemzőit az alperes a jelen perben felülvizsgálni kért határozata IV. pontjában rögzítette.

A felperes által működtetett fogyasztói csoportok kapcsán 2009. szeptember 9. és 2011. január 24. között rendszeresen igen sok, több mint 1100 alkalommal, több tízmillió forint ellenében jelentek meg reklámok a nyomtatott sajtóban a határozat 34. és 35. pontjában írt szövegekkel.

Az alperes a 2011. január 24-én indított versenyfelügyeleti eljárása eredményeként 2012. január 27-én meghozott Vj/002-112/2011. számú határozatával - a felperesre vonatkozóan - megállapította, hogy 2009. szeptember 9. és 2011. január 24. között az általa működtetett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, a nyomtatott sajtóban megjelent reklámokkal a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor a fogyasztók számára valótlan képet nyújtott a kínált szolgáltatásról, megsértve ezáltal a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. § (1) bekezdésében írt tilalmat, figyelemmel a 6. §

(1) bekezdésének a), bd), bg), bh) és c) pontjaiban foglaltakra. Megtiltotta a jogsértő magatartás további folytatását, és kötelezte a felperest 7.200.000 forint bírság megfizetésére.

Indokolásában - a bírságkiszabás körében - utalt a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Versenytanács elnökének 1/2007. számú közleményére, és rögzítette, hogy az abban foglaltakra is figyelemmel a felperes esetében a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült, ismert költségek mértékéből indult ki.

Súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy a jogsértő kereskedelmi kommunikáció közzététele időben elhúzódott; az elkövetési mód kapcsán nagyfokú intenzitás állt fenn, a jogsértő reklámok jelentős példányszámú, a fogyasztók igen széles körét elérő lapokban számos alkalommal jelentek meg; a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör részben az átlagosnál sérülékenyebb; az érintett szolgáltatás bizalmi jellegűnek minősül; a fogyasztók számára egy hosszútávú jogviszonyt eredményez, a fogyasztói csoportba történő belépés és így a kereskedelmi gyakorlat hatása időben elhúzódó; a vállalkozások magatartása nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének, ezért felróhatóan minősül; illetve hogy az eljárás alá vont vállalkozások esetében korábban már megállapította, hogy a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsítottak, mely körülmény súlyát növeli, hogy különös ismétlés áll fenn (a vállalkozás ugyanolyan, vagy hasonló jogsértést követ el).

Enyhítő-körülményként értékelte ugyanakkor, hogy a fogyasztók a szerződés megkötéséig további információkhoz juthattak a fogyasztói csoport működésével kapcsolatban.

Az így kalkulált bírságösszeget összevetette a törvényben rögzített maximum-értékkel, melyhez a felperes tekintetében a 2010. üzleti évre vonatkozó nettó árbevételi adatok álltak rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy a kalkulált bírságösszeg magasabb volt, mint a törvényi maximum, a versenyfelügyeleti bírság összegét a törvényi maximumhoz közel eső összegben állapította meg.

A felperes a tárgyaláson pontosított keresetében az alperes határozatának megváltoztatását, a bírság 2.950.000 forintra történő mérséklését kérte.

A Tpv. 78. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy az alperes tévesen vette figyelembe a 2010. évi nettó árbevételét, tekintettel arra, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban becsatolta, így a határozathozatal napjakor ismert volt a 2011. évi főkönyvi kivonata. Ezért az alperes csak az abban szereplő árbevételi adatnak megfelelő, lényegesen alacsonyabb összegű bírságot szabhatott volna ki vele szemben. Utalt arra, hogy a számviteli előírásoknak megfelelően igazolt adatokat a gazdasági ügyekkel foglalkozó alperes számára a főkönyvi kivonatból megállapíthatóak voltak, azokat jogszerűen nem lehetett volna figyelmen kívül hagyni. Ezen adatok később benyújtott beszámoló-adatoktól való eltérése nem tekinthető szignifikánsnak. Előadta, hogy az alperes máskor az eljárás alá vonti nyilatkozat alapján is elfogadja az előző évi nettó árbevételi adatok helyességét. Utalt a Fővárosi Törvényszék 16.K.33.365/2010/23. számú ítéletére azzal, hogy a bíróság abban a perben is a bírságkiszabás során a nyilatkozat szerinti összeget tekintette mérvadónak.

A Tpv. 78. § (3) bekezdésére utalással hangsúlyozta, hogy az alperes a bírság összegét befolyásoló tényezőket esetében nem megfelelően mérlegelte.

A határozat több olyan súlyosító körülményt is tartalmaz, amely nem méltányos és nem valós, mint például a fogyasztói célcsoport sérülékeny jellege. Ilyen tényezőt a törvény nem határoz meg, ráadásul ez meglehetősen szubjektív. Hangoztatta, hogy az általa megszólítani kívánt fogyasztói célcsoport nagyon tág, az a teljes cselekvőképességgel rendelkező írni-olvasni tudó, nagykorú állampolgárok teljes egészére kiterjed.

Álláspontja szerint az alperes az enyhítő körülményeket nem vette figyelembe teljes körűen, ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a fogyasztók a szerződés megkötését megelőzően megismerkedhettek a fogyasztói csoportban történő részvétel összes feltételével, tekintettel arra, hogy egy többlépcsős folyamatról volt szó, nem csupán egy hirdetés alapján kötött szerződést az ügyfél. Hangsúlyozta, hogy az elállásra nyitva álló határidőt 30 napra emelte. Kifejtette, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével hatósági szerződést kötött, amelyben vállalásokat tett a fogyasztók érdekében, a pénzügyi felügyeleti hatóság célvizsgálatát 2010. január 27-én intézkedés nélkül zárta le, megállapítva, hogy a hatósági szerződésben vállalt kötelezettségeket végrehajtotta. Hangoztatta, hogy a bírósági peres eljárások során megtévesztésre történő hivatkozások esetén folyamatosan megnyerte a pereket, tekintettel arra, hogy az ítéletek szerint a szerződésalkötések előtti tájékoztatások teljes körűek voltak, a szerződéses feltételek teljes ismeretében, önállóan írták alá az ügyfelek a szerződéseket, így megtévesztésre történő hivatkozásuk alaptalan. Álláspontja szerint a fentiekből jól látszik azon igyekezete, hogy a hatóságokkal együttműködjön, és az ügyfeleket minél részletesebb tájékoztatással lássa el a hirdetésektől kezdődően végig a szerződésalkötési folyamat során.

A határozat jogalapjával (a jogsértés megállapításával) kapcsolatosan a keresetlevélben kifejtett érveit nem tartotta fenn.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta a határozatában foglaltakat, mert az álláspontja szerint minden tekintetben jogszerű.

A bíróság a perbe avatkozás lehetőségéről értesítette a felülvizsgálni kért alperesi határozatban a felperessel együtt marasztalt vállalkozásokat.

A kereset - az alábbiak szerint - nem alapos.

A bíróság az alperesi közigazgatási határozatot a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 83. § (1) bekezdése, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 324. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, a Pp. XX. fejezete szerinti eljárásban, a Pp. 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor fennálló tények és alkalmazandó jogszabályok figyelembevételével, a Pp. 213. § (1) bekezdése és 215. §-a szerint a kereset és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. A tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló közigazgatási iratok, valamint a felek előadása alapján állapította meg.

A perben eldöntendő kérdés az volt, hogy jogszerű-e az alperes döntése a felperessel szemben

kiszabott bírság körében.

A Tpv 78. § (1) bekezdése alapján az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A (2) bekezdés értelmében ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó.

Tekintettel arra, hogy a felperes - nem vitatottan - tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, jogsértést követett el, melyre figyelemmel vele szemben a bírság kiszabására jogszerűen került sor.

A versenyfelügyeleti eljárásban kiszabható bírság ún. relatíve határozatlan szankció. A jogalkotó meghatározta a szankció nemét (bírság) és annak az egyik - felső - határát, miközben a másik - alsó - irányban a mérlegelés korlátozását mellőzte. A kiszabható bírság felső határát (maximumát) a jogalkotó a jogsértő magatartást tanúsító vállalkozásnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéhez viszonyítva, legfeljebb ezen összeg tíz százalékában határozta meg.

Tekintettel arra, hogy ez az érték nem egy abszolút szám, a bírság felső határát esetről-esetre egyedileg, az adott eljárás alá vont vállalkozás jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételi adatait feltárva kell kiszámolni. Ehhez pedig minden esetben hitelt érdemlően igazolható árbevételi adatokat kell alapul venni, amire vonatkozóan a törvény kifejezetten úgy rendelkezik, hogy ha a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, akkor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 4. § (1) bekezdése értelmében a gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően, e törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles - magyar nyelven - készíteni. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti beszámolónak kell megbízható és valós összképet adnia a gazdálkodó vagyonáról, annak összetételéről (eszközeiről és forrásairól), pénzügyi helyzetéről és tevékenysége eredményéről. Hasonló rendelkezést tartalmaz a Sztv. 18. §-a, mely szerint az éves beszámolónak a vállalkozó vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok változásáról megbízható és valós képet kell mutatnia. Tartalmaznia kell minden eszközt, a saját tőkét, a céltartalékokat és minden kötelezettséget (figyelembe véve az időbeli elhatárolások tételeit is), továbbá az időszak bevételeit és ráfordításait, az adózott és a mérleg szerinti eredményt, valamint azokat az adatokat, szöveges indokolásokat, amelyek a vállalkozó valós vagyoni,

pénzügyi helyzetének, működése eredményének bemutatásához szükségesek.

A fentiekre figyelemmel a mérlegből, eredménykimutatásból és kiegészítő mellékletből álló éves beszámoló az a dokumentum, amelyből az eljárás alá vont vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok változásáról hiteles, a kívülállók számára is ellenőrizhető, megbízható és valós összkép kapható; a beszámoló tekinthető ezért csak és kizárólag olyan dokumentumnak, amelyből az eljárás alá vont vállalkozás nettó árbevételi adata hitelt érdemlően kiolvasható. A bíróság megítélése szerint így helyesen járt el az alperes akkor, amikor nem fogadta el a felperes 2011. évi nettó árbevételi adatának hitelt érdemlő igazolásául a felperes által becsatolt főkönyvi kivonatot, és helyette a - közzétett beszámolóadatokkal alátámasztott - 2010. évi nettó árbevételi adat alapján számolta ki a felperessel szemben kiszabható bírság felső határát.

A főkönyvi kivonatban írtakhoz képest a beszámoló adatai módosulhatnak, változhatnak, abban megjelennek a mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés napja között végbement gazdasági események és a piaci körülmények változásából eredő korrekciós könyvelési tételek. Az adott esetben ilyen módosulásra, változásra ténylegesen is sor került, hiszen a főkönyvi kivonatban szereplő, és a közzétett beszámolóban szereplő nettó árbevételi adat - a felek által nem vitatottan - eltért egymástól. Annak a bíróság az adott ügyben nem tulajdonított jelentőséget, hogy az eltérés milyen mértékű, mert a hangsúly pusztán az eltérés tényén van.

Nem fogadta el a bíróság a felperesnek a más perben hozott ítéletre vonatkozó érvelését, tekintettel arra, hogy a jelen perben csakis a felperes keresetében felülvizsgálni kért határozat jogszerűsége (jogszabályoknak való megfelelése) ítéltető meg, melynek során egy más perben hozott döntés a bíróságot nem köti. Csak megjegyzi a bíróság, hogy azt a felperes sem állította, hogy az általa hivatkozott esetben az eljárás alá vonti nyilatkozatban foglaltak a beszámoló adataival ne lettek volna alátámaszthatók. A jelen perben csak főkönyvi kivonat adataira hivatkozott a felperes, azt pedig nyilatkozata alátámasztására az alperes - és vele egyetértve a bíróság - nem fogadta el.

A (büntetés-jellegű) bírság szankciót a ténylegesen elkövetett jogsértés súlyához, jellegéhez, valamint az adott ügyben feltárt enyhítő és súlyosító körülményekhez igazodóan, mérlegeléssel kell kiszabni, aminek főbb szempontjait - csak példálózó jelleggel - a Tpv. 78. § (3) bekezdése határozza meg. Eszerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A perbeli esetben a versenyhatóság az ügyben releváns enyhítő és súlyosító körülményeket körültekintően feltárta, helyesen vette számba, azokat a súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelte, okszerűen mérlegelte, és ennek indokairól a határozatában a kellő részletességgel számot is adott. A bíróság utal a Pp. 339/B. §-ában írtakra, amely szerint a bíróság a közigazgatási szerv mérlegelését nem mérlegelheti felül. A mérlegeléssel

megállapított bírság mértékének megváltoztatására csak akkor kerülhet sor, ha a hatóság a releváns tényeket, körülményeket kellő mértékben nem tárta fel, mérlegelésének szempontjai és annak okszerűsége nem állapítható meg. A bírság mértéke körében a felperes olyan további enyhítő körülményt, amit a javára még figyelembe lehetett volna venni, felhozni nem tudott.

Helyesen értékelte az alperes súlyosító körülményként a fogyasztói célcsoport részbeni sérülékeny jellegét. A bíróság álláspontja szerint is a felperesi kereskedelmi gyakorlattal érintett fogyasztói kör egy része (azok, akiket a bankok elutasítanak), kiszolgáltatott helyzetben van, mert nehezen kap hitelt. Nem vitatta ezzel az alperes, hogy a fogyasztói kör tágabb, de kétségtelenül az egyik fő célcsoportot az előbb nevesített, kiszolgáltatott helyzetű fogyasztók képezték.

Azt a tényezőt, hogy a fogyasztók a szerződés megkötését megelőzően további információkhoz juthattak a fogyasztói csoportban történő részvétel feltételeivel, az alperes a határozata 79. pontjában a felperes javára értékelte.

Az elállási jog időtartamának növelése és a pénzügyi felügyeleti hatósággal kötött hatósági szerződés vonatkozásában a bíróság egyetértett az alperes által a nyilatkozatában kifejtettekkel, e körülmények a valótlan tájékoztatásban álló versenyjogsértés súlyát semmiben nem érintik. Arra vonatkozó konkrét érvet, hogy álláspontja szerint e körülményeket mégis miért és hogyan kellett volna a javára értékelni, a felperes a keresetében nem adott elő.

A más polgári peres eljárásokra vonatkozó felperesi hivatkozást azért nem tudta elfogadni a bíróság, mert egy adott szerződés kapcsán indított polgári per során más jogszabályi előírásokat szem előtt tartva vizsgálódik a polgári bíróság, a közigazgatási perben vizsgálandó szempontokat ezzel szemben a Tpvt. és a Fttv. szabályai határozzák meg, ezekre figyelemmel pedig a felperesi magatartás mikénti megítélését a más polgári perekben kifejtettek nem befolyásolják.

A bíróság megítélése szerint a felperes a jogkövető magatartást előíró törvényi kötelezettségen túlmutató mértékű együttműködést - ez irányú hivatkozásával szemben - a versenyfelügyeleti eljárás során nem tanúsított, amelyet a bírságkiszabás körében enyhítő körülményként kellett volna értékelni. A teljes körű tájékoztatásra való törekvését pedig a fentebb hivatkozott 79. pont szerinti keretben figyelembe vette az alperes, további adat a tájékoztatás körében a perben nem merült fel, ilyet a felperes nem igazolt.

A fogyasztókat megtévesztő magatartás tilalmának törvényi szabályozásával a Fttv. azt kívánja megakadályozni, hogy a vállalkozó olyan szolgáltatás igénybevételére készítse a fogyasztót, amelyet nem venne igénybe, ha annak valóságos tulajdonságait ismeri. Ezzel összefüggésben a Tpvt. 78. §-a alapján kiszabható bírság célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. Az adott ügyben feltárt összes tényezőt szem előtt tartva a bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperessel szemben kiszabott bírság mértéke eltúlzottnak nem tekinthető, az előbb írt törvényes speciál- és generálpreventív célokkal arányban áll, azok eléréséhez szükséges és egyben elégséges is.

A felülvizsgálni kért közigazgatási határozat a keresetben megjelölt körben, az ügy érdemét érintően nem jogszabálysértő, ezért a bíróság a felperes keresetét a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján elutasította.

Az alperes költségeinek megfizetésére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles. A bíróság a perköltség összegét a Pp. 67. § (2) bekezdésére is figyelemmel, a Pp. 75. § (1) és (2) bekezdései, valamint 79. § (1) bekezdése alapján, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben (a továbbiakban: IM rendelet) foglaltakra is figyelemmel határozta meg, szem előtt tartva mindenekelőtt a per tárgyának értékét (IM rendelet 3. § (2) bek.), de értékelve a jogvita bonyolultságát, a képviseleti munka szakmai nehézségét, az előkészítő munkát, a beadványok és a tárgyalások számát és mindezek időigényét is (IM rendelet 3. § (6) bek.).

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdésében és 42. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott mértékű, az Itv. 74/A. § (1) bekezdése szerint kerekített kereseti illeték viselésére a felperes a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2012. május 25.

dr. Remes Gábor s. k.
bíró